



Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Meistaru iela 10-502, Rīga, LV-1050, tālr. 27343432, e-pasts seplp@seplp.lv, www.seplp.lv

Rīgā, 19.09.2025.

Nr. 26/6-3

Atzinums par dziesmas “Alumīnija cūka” iekļaušanu Latvijas Sabiedriskā medija saturā

2025. gada 5. septembrī Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons (turpmāk tekstā – ombuds) saņēma Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – NEPLP) vēstuli Nr. 124/3-2 “Par informācijas pārsūtīšanu”, ar kuru NEPLP informēja ombudu par saņemto [...] (turpmāk – Iesniedzējs) sūdzību (turpmāk – Sūdzība) *par elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” programmā “LTV1” izplatīto grupas “Labvēlīgais Tips” dziesmu “Alumīnija cūka” (turpmāk – Dziesma), kura, Iesniedzēja ieskatā, ir tāda, kura mudina uz seksuālām attiecībām ar mazgadīgo, līdz ar to Dziesmu, Iesniedzēja ieskatā, ir jāaizliedz izplatīt.* [visi izcēlumi NEPLP vēstules tekstā, kurā tiek citēts Iesniedzējs, mani – E.A.] NEPLP lūdza ombudu savas kompetences ietvaros izvērtēt Sūdzību un sniegt atbildi.

Ņemot vērā Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk – SEPLPL) 18. panta pirmajā daļā noteikto ombuda kompetenci pārraudzīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegto pakalpojumu atbilstību šā likuma 1. pantā noteiktajam mērķim un 3. pantā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ētikas kodeksiem un redakcionālajām vadlīnijām, un pēc savas iniciatīvas vai uz personu iesniegumu pamata sniegt atzinumus par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un pakalpojumu atbilstību minētajiem dokumentiem, ombuds nolēma veidot atzinumu par Dziesmas (tās video vai audio versijās) iekļaušanas LSM saturā atbilstību SEPLP 3. panta trešajā daļā izteiktajam sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipam, kas nosaka, ka Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi savas programmas un pakalpojumus veido

atbilstoši augstām ētikas un kvalitātes prasībām [..], kā arī VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” (turpmāk – LSM) Redakcionālajās vadlīnijās noteiktajai LSM misijai strādāt sabiedrības interesēs, pēc augstākajiem profesionālajiem standartiem veidojot programmas un cita veida saturu, kas, cita starpā, nosaka LSM pienākumu, veidojot saturu, ievērot sabiedrībā pastāvošās morāles normas.

Lai arī Dziesma nav LSM veidota satura vienība, līdz ar tās iekļaušanu LSM veidoto programmās tā kļūst par sabiedriskā medija saturu un, kā to nosaka Redakcionālās vadlīnijas, profesionālo principu prasības attiecas uz visu LSM veidoto saturu. Ombuda kompetencē nav vērtēt Dziesmas saturu, bet gan izvērtēt redakcionālā lēmuma – iekļaut Dziesmu LSM saturā – atbilstību LSM satura veidošanu regulējošajām prasībām.

Lai izskatītu Iesniegumu, ombuds no 2025. gada 5. septembra līdz 2025. gada 19. septembrim:

1) iepazīnās ar NEPLP vēstulei Nr. 124/3-2 “Par informācijas pārsūtīšanu” pievienoto Iesniedzēja Sūdzību, kurā ir ietverta Iesniedzēja sarakste ar LSM;

2) iepazīnās ar Dziesmas teksta saturu;

Skat. izmantojot zemāk norādīto tīmekļa vietnes saiti: <https://ej.uz/bvpd>.

3) konsultējās ar Latvijas populārās mūzikas ekspertiem.

Izvērtējot Sūdzību, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

konstatē:

[1] Dziesma ir latviešu populārās mūzikas grupas “Labvēlīgais tips” 1995. gada 1. aprīlī iznākušā debijas albuma “Alumīnija cūka” tituldziesma, kas 2018. gadā “Radio SWH” organizētajā tautas balsojumā “Visu laiku labākās simtgades dziesmas” tika novērtēta kā 95. populārākā dziesma Latvijā (skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: https://lv.wikipedia.org/wiki/LVtop100_aptauja).

Albuma izdevēja “Izdevniecības MicRec” mājaslapā par albumu ir lasāma šāda informācija: *Pirmais un viens no populārākajiem grupas albumiem. 1995. gada 1. aprīlis - šis debijas albums ilgu laiku turas vispieprasītāko skaņu ierakstu pašā virsotnē. Rezultātā tas tiek atzīts par populārāko 1995. gada firmā "Mikrofons" izdoto albumu. Sakarā ar albuma desmito gadadienu tas ir no jauna pārizdots. [..] Vēl tikai jāpiebilst, ka šis ieraksts iespējams ir pats, pats piratizētākais jeb visvairāk nelegāli pavairotais ieraksts latviešu mūzikas vēsturē [..].* (Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <https://www.micrec.lv/lv/ieraksts/aluminiya-cuka>)

Lai arī ombudam pieejamajā Sūdzības tekstā nav norādīts konkrētais Dziesmas izplatīšanas fakts LSM programmās un pakalpojumos, ombuds pieņem, ka Dziesma pēdējo trīsdesmit gadu laikā LSM programmās un pakalpojumos ir tikusi iekļauta neskaitāmas reizes šī vārda burtiskajā nozīmē. Piemēram, 2024. gada 4. jūnijā albumam “Alumīnija cūka” bija veltīts LSM Radio programmas “NABA” raidījuma “Zibens pa dibenu” epizode #306: “Labvēlīgais Tips – albums “Alumīnija Cūka” (1995)”. (Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <https://naba.lsm.lv/lv/raksts/zibens-pa-dibenu/-306-labveligais-tips-albums-aluminija-cuka-1995.a192890>)

Līdz ar to ir jākonstatē, ka runa ir par ļoti populāru, lielākajai Latvijas sabiedrības daļai zināmu skaņdarbu, kurš ir uzskatāms par muzikālās grupas “Labvēlīgais tips” vienu no atpazīstamākajiem *hitiem* (populāru, daudz pieprasītu un bieži atskaņotu dziesmu – “grāvēju”).

[2] Kā dziesmas teksta autors avotos visbiežāk tiek norādīta mūzikas grupa “Labvēlīgais tips” vai retāk – divi tās dalībnieki – Andris Freidenfelds un Ģirts Lūsis (Skat. izmantojot tīmekļa vietnes saiti: <http://www.dziesmuteksti.lv/print.php?SongID=2352>).

Atzinuma veidošanas nolūkiem lietderīgi ir iepazīties ar pilno Dziesmas tekstu, kurā ombuds ir izcēlis tās rindas, kuras tiks detalizēti analizētas atzinuma secinājumu daļā:

[1] <i>Tu nesaki jā,</i> <i>Vai gribi pasēdēt divatā.</i> <i>Tu nesaki nē,</i> <i>Vai gribi palikt vienatnē.</i>	[3] <i>Tu nesaki jā,</i> <i>Ja miegs tev nenāk vakarā.</i> <i>Tu nesaki nē,</i> <i>Ja pamostos es pagaldē.</i>	[5] <i>Tu esi alumīnija cūka!</i> <i>Kad pienāks diena, kad</i> <i>dejosim?</i> <i>Tu esi alumīnija cūka!</i>
[2] <i>Un neskan telefona</i> <i>zvans,</i> <i>Un nesaprust to man,</i> <i>Ko tāda jauna meitene jūt.</i> <i>Man jau trīsdesmit,</i> <i>Tev tik piecpadsmit,</i> <i>Bet tu saki man varbūt.</i>	[4] <i>Es tikai vienkāršs lauku</i> <i>zēns,</i> <i>Un nesaprust to man,</i> <i>Ko tāda veca tantiņa jūt.</i> <i>Man tik trīsdesmit,</i> <i>Tev jau sešdesmit,</i> <i>Tomēr saki man varbūt.</i>	<i>Kad pienāks nakts, kad mēs</i> <i>mīlēsim?</i> <i>Tu esi alumīnija cūka!</i> <i>Mīļā, es zinu, ka tev nav</i> <i>sirds,</i> <i>Tas nevar vairs tā tik ļoti</i> <i>vilkties garumā.</i>

Iesniedzējs savā Sūdzībā norāda, ka Dziesmā izskan [...] ***15 gadīgas meitenes mudināšana uz mīlēšanos*** [...], ka [...] ***pēc likuma tā ir mudināšana uz seksuālām attiecībām ar mazgadīgo*** [...], ka LSM televīzijas programma “Latvijas Televīzija” izplata [...] ***mazgadīgo pavedinošu saturu*** [visi izcēlumi citētajā Sūdzības tekstā mani – E.A.].

Ombuds pieņem, ka šādus mudinājumus Iesniedzējs ir nolasījis Dziesmas teksta otrajā daļā, kurā

norādīta vecuma atšķirība starp teksta lirisko varoni un viņa romantisko jūtu objektu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

secina:

[3] Lai arī šī atzinuma ievadā tika norādīts, ka ombuda kompetencē nav vērtēt Dziesmas saturu, bet vienīgi un tikai redakcionālo lēmumu – iekļaut Dziesmu LSM saturā, tomēr jāņem vērā, ka šī redakcionālā lēmuma pamatā ir noteikts dziesmas satura izvērtējums (kā arī, protams, Dziesmas publiskošanas mērķa un konkrēta publiskošana konteksta apsvērumi, kas šajā atzinumā netiks vērtēti, jo runa nav par konkrētiem Dziesmas pārraidīšanas gadījumiem, bet gan par Dziesmas iekļaušanu LSM saturā kopumā). Līdz ar to ombudam ir jāizvērtē tas, vai, pieņemot redakcionālo lēmumu par Dziesmas iekļaušanu LSM saturā, tika izvērtēti Iesniedzēja izteiktie apsvērumi, ka Dziesmā izskan nepilngadīgas personas mudināšana uz seksuālām attiecībām, uz kuru kā sociāli neakceptējamu rīcību norāda Dziesmas tekstā izteiktā vecuma atšķirība starp lirisko varoni (trīsdesmit) un romantisko jūtu objektu (piecpadsmit).

Šajā analīzē ir jāņem vērā dzejas kā daiļliteratūras veida un dzejoļa kā literāra teksta specifika. No vienas puses, šim tekstam kā jebkuram tekstam, protams, ir sava burtiskā (tiešā, nepārnestā), attēlojošā nozīme, kuru veido tajā lietoto vārdu aprakstošās nozīmes un tekstā veidotās saistības starp tām (kā objektīvo attiecību atainojums starp lietām, kas ar šiem vārdiem tiek apzīmētas). No otras puses, šis teksts ir iecerēts nevis tam, lai sniegtu maksimāli objektīvu kāda notikuma aprakstu, bet gan, lai izteiktu tā autora subjektīvu pārdzīvojumu. Tādējādi šim specifiskajam teksta veidam ir gan aprakstoša *nozīme*, gan intensionāla *jēga* kā autora emocionālās attieksmes, pārdzīvojuma izpausme, bet dzejas kā daiļliteratūras specifika ir tā, ka teksta intensionālā *jēga* tajā ir pārliecinoši dominējoša pār aprakstošo *nozīmi*, kas skaidro sakāpinātu mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu, tēlainības, intonāciju, kā arī intensīvu retorisko paņēmieni lietojumu dzejā, kas būtu neatbilstoši, piemēram, lietišķos tekstos.

Apgūstot dzejas kā daiļliteratūras veida tradīciju, tās recipientam vienlaikus veidojas noturīgs ieradums saskarsmē ar dzeju koncentrēties uz tās intensionālo *jēgu*, kā arī spēja līdzpārdzīvot dzejā izteiktajam liriskā tēla pārdzīvojumam. Šim nolūkam dzejas tradīcijas apguve ir skolu programmu neatņemama sastāvdaļa, jo tā ne tikai pilnveido prasmi daudzveidīgi lietot valodu, bet arī veicina līdzī jušanas, iejušanās un iejūtības attieksmes veidošanos. Neiekļaujoties dzejas lietošanas tradīcijā vai nepārvaldot to, dzejas tekstus ir iespējams uztvert vienīgi un tikai burtiskajā (tiešajā, nepārnestajā) – aprakstošajā nozīmē, kas nereti rada pārpratumus kā pretrunu starp to, ko dzejas autors ir pateicis (teksta *nozīme*) un ko viņš ar to ir vēlējis teikt (teksta *jēga*).

Turklāt ir jāņem vērā, ka dzejiskā teksta *jēgas* uztvere ir radošs un konstruējošs process, kā *jēgas* subjektīva interpretācija. Šī interpretācija, no vienas puses, balstās recipienta līdzšinējā pieredzē, ko veido viņa zināšanas, izpratne, uzskati, pārliecības, vērtību priekšstatī. Šādā nozīmē var teikt, ka dzejas teksta interpretācija ir “biogrāfiska”, bet, tā kā cilvēku pieredzes (“biogrāfijas”) atšķiras, tad arī interpretācijas rezultāti ir atšķirīgi – vienu un to pašu tekstu var saprast dažādi. No otras puses, interpretācijas rezultātu nosaka arī recipienta motivācija – kādēļ teksts tiek interpretēts – kādam nolūkam, mērķim. Interpretēšanas mērķu atšķirība arī nosaka šajā procesā gūto rezultātu atšķirības – saprotot tekstu tā, kā vēlas to saprast.

Vienlaicīgi kādai vienai no daudzajām subjektīvajām interpretācijām ir potenciāls kļūt par intersubjektīvu, sabiedrībā dominējošu interpretāciju, kura pretendē uz “pareizo” veidu, kā šo tekstu saprast. Vai nu šī dominējošā interpretācija kā sava veida teksta saprašanas “naratīvs” tiek apgūta mācīšanās procesā (teksta *jēga* tiek iemācīta), vai arī tā izveidojas pašorganizētā (autonomā, pašvadītā) veidā kā sabiedrības vairākuma pieredzes un motivācijas izpausme, proti, vienojošā teksta *jēgas* interpretācija balstās sabiedrību vienojošajā pieredzē un vienādajos konkrētā teksta interpretācijas mērķos. Šādā gadījumā teksta intensionālā *jēga* kļūst “pašsaprotama” un neprasa atkārtotu un patstāvīgu refleksiju, katreiz nonākot aktuālajā saskarsmē ar tekstu. Pieņemot, ka Dziesmas teksts nav iekļauts skolu mācību programmās, ombuds pieļauj, ka tās intensionālās *jēgas* saprašanas tradīcija trīsdesmit gadu laikā ir izveidojusies tieši šādā pašvadītā veidā, un redakcionālais lēmums par Dziesmas iekļaušanu LSM saturā ir balstījies pastāvošajā Dziesmas teksta *jēgas* interpretācijas tradīcijā. Līdz ar to svarīgi ir noskaidrot, kāda varētu būt ierastā, sabiedrības akceptētā izpratne par Dziesmas teksta *jēgu*. Būtiski, ka ierastā izpratne nenorāda ne uz Dziesmas teksta “pareizo”, ne uz “patieso” *jēgu*, kā arī tas, ka tā var pilnībā atšķirties no teksta autora sākotnējās ieceres, kuru ne vienmēr ir iespējams restaurēt pēc trīsdesmit gadu noilguma, jo autors savus tekstus mēdz pārinterpretēt, balstoties konkrētajā izpratnes kontekstā, kas šo gadu laikā, protams, var mainīties.

[4] Dziesmas teksta liriskais tēls ir *vienkāršs lauku zēns*, un Dziesma vēsta par viņa centieniem izveidot romantiskas attiecības ar pretējā dzimuma personu, kuras nosaukšanai tiek lietots apzīmējums *alumīnija cūka*. Ņemot vērā Dziesmas autoru vairākkārtēji teikto (piemēram, skatīt tīmekļa vietnes saiti: <https://naba.lsm.lv/lv/raksts/zibens-pa-dibenu/-306-labveligais-tips-albums-aluminijs-cuka-1995.a192890>), ka apzīmējums *alumīnija cūka* tika izvēlēts kā ironisks pretstatījums Dziesmas tapšanas brīdī jaundibinātas grupas *Dzelzs vilks* izvēlētajam nosaukumam, šī atzinuma kontekstā izvēlētais romantisko jūtu objekta apzīmējums nav nozīmīgs, bet raksturo Dziesmas autoru tendenci uz pretnostatījumiem, kura ir relevanta Dziesmas teksta intensionālās *jēgas* noteikšanai.

Iespējamā interpretācija Dziesmas teksta jēgai, kuru ombuds verificēja konfrontējot to ar vairāku nejauši izvēlētu respondentu izpratni par Dziesmas *jēgu*, varētu būt šāda:

Dziesmas teksta liriskais tēls – *vienkāršais lauku zēns* – vēsta par savām romantiskajām jūtām pret kādu meiteni, kuras nav rezultējušās ar attiecību izveidošanu, proti, tas ir stāsts par “nelaimīgu mīlestību” kā nespēju izveidot attiecības (šajā gadījumā) ar pretējā dzimuma pārstāvi.

Dziesmas teksts ļauj saprast, ka pirmie neveiksmīgie tuvināšanās mēģinājumi ir bijuši agrā jaunībā, kas varētu būt romantizētas “pirmās mīlestības” izpausme, kura pārsvarā gadījumu ir nelaimīga. Parasti šādas jūtas rodas pubertātes periodā, un to objekts visbiežāk ir savas klases simpātiskākā meitene (heteroseksuālu jauno vīriešu gadījumā). Tas skaidro, kāpēc vecuma apzīmēšanai ir izvēlēts gadu skaitlis *piecpadsmīt*.

Gadu skaitļa izvēlei varētu būt arī daudz prozaiskāks pamatojums saistībā ar dzejoļa ritmu, kas pieprasa trīszilbīga vārda lietojumu. Loģiskākā izvēle – *sešpadsmīt* – Dziesmas autoriem nebija izmantojama, jo Dziesmas tapšanas laikā savu renesansi piedzīvoja visiem labi zināmā un populārā Aivara Zaltāna dziesma “Vai tu mīlēsi, kad man vairs nebūs sešpadsmīt?” Olgas Rajeckas izpildījumā (šim atzinumam saistošs ir fakts, ka Aivars Zaltāns šo dziesmu sarakstīja piecpadsmīt gadu vecumā, veltot to kādai savas skolas meitenei). Līdz ar to no visiem pieejamajiem padsmitgadnieku vecumiem tika izvēlēts trīszilbīgais *piecpadsmīt*.

Dziesmas otrās daļas vēstījums izskan jau no trīspadsmitgadnieka pozīcijām (aptuvenais Dziesmas autoru vecums tās tapšanas laikā), un liecina par to, ka liriskais varonis joprojām dzīvo savās nepiepildītajās jūtās pret skolas gadu mīlestību, proti, šīs jūtas viņam vēl arvien ir aktuāla, nevis pagātnes pieredze. Nav pārsteidzoši, ka liriskā varoņa atmiņās šo jūtu objektam ir piecpadsmīt gadu, jo pirmo romantisko jūtu objekti saglabājas atmiņās savā pagātnes veidolā.

Savukārt Dziesmas ceturtajā daļā kā jaunības mīlestības objekta vecums tiek nosaukts *sešdesmit*, kas ļauj pieņemt, ka liriskais varonis arī ir sasniedzis šo cienījamo vecumu, bet jūtas, protams, kā trīspadsmitgadnieks.

Tādējādi visu dziesmu caurvij “nelaimīgas mīlestības” motīvs, un tas ir vēstījums par neprasmi veidot romantiskas attiecības, par to, ka, visticamāk, liriskā varoņa jūtu objekts pat nav nojautis par šādu jūtu pastāvēšanu no liriskā varoņa puses. Par neatbildēšanu uz liriskā varoņa jūtām liecina Dziesmas piektajā daļā uzdotie retoriskie jautājumi: *Kad pienāks diena, kad dejosim? Kad pienāks nakts, kad mēs mīlēsim?* Tādējādi ir jāsecina, ka tas nekad nav noticis. Šie jautājumi noslēdzas ar rezignāciju: *Tas nevar vairs tā tik ļoti vilkties garumā*, vainojot neatsaucībā, protams, pretējo pusi – *Mīļā, es zinu, ka tev nav sirds* – kas spilgti raksturo liriskā varoņa

“nepieaugšanu” un pusaudža pozīcijai raksturīgu “upura” lomas ieņemšanu. Jāņem vērā, ka šāds dialogs ar mīlestības objektu ir nevis reālu sarunu ar romantisko jūtu objektu pieraksts, bet gan liriskā varoņa iekšējais dialogs pašam ar sevi visas dzīves garumā.

Tādējādi ir jāsecina, ka dziesma ir par emocionāli traumatisku pieredzi, kuru, šķietami, iegūst katrs pusaudzis, un kura visbiežāk tiek pārvarēta pieaugšanas procesā. Taču tās neatņemama sastāvdaļa ir attiecību veidošanas veiksmes un neveiksmes. Tie indivīdi, kas nespēj šo traumu pārvarēt, visu savu dzīvi turpina dzīvot pusaudzības stadijā, nekad neklūstot “pieauguši”, turpinot izsapņot savus jaunības sapņus. Iespējams, tas ir arī viens no būtiskiem faktoriem, kas nosaka pievēršanos populārās mūzikas žanram kā profesijai. No vienas puses – “puisim ar ģitāru” ir labākas izredzes gūt ievērību no pretējā dzimuma pārstāvēm, bet, no otras puses – savu romantisko jūtu sublimācija ir spēcīgs jaunrades avots.

Pārskatot pagājušā gadsimta populārās mūzikas dziesmu tekstu burtiskās (tiešās, nepārnestās) nozīmes, būtu jāaizliedz kāda trešdaļa no tām, jo tie, šķietami, vēsta par romantiskām un seksuālām attiecībām ar nepilngadīgām personām. Piemēram, burtiski iztulkojot tādās dziesmas kā Brūsa Springstīna (Bruce Springsteen) “I’m On Fire”, Billija Aidola (Billy Idol) “Sweet Sixteen” *The Police* “Dont Stand So Close To Me”, Ringo Stāra (Ringo Starr) “You’re 16”, *The Rolling Stones* “Stray Cat Blues”, Džordža Maikla (George Michael) “Father Figure”, *ABBA* “Does Your Mother Knows”, *ZZ Top* “Francine”, un vēl, protams, neskaitāmās citās, var saklausīt norādes uz romantiskām attiecībām ar nepilngadīgām personām (otra trešdaļa pagājušā gadsimta populāro dziesmu, savukārt, būtu jāaizliedz saistībā ar tajās saklausāmām norādēm uz alkohola un psihotropo vielu lietošanu). Taču tas viss ir saklausāms tikai, ja izpildās nosacījums, ka uztvere tiek virzīta teksta burtiskajā, aprakstošajā līmenī, kā arī, ja pastāv tam atbilstoša motivācija – saprast šos tekstus tieši šādā veidā. Savukārt šo dziesmu intensionālā jēga ir meklējama to autoru traumatiskās pieredzes izklāstā, kas ne tikai noteica viņu pievēršanos mūzikai, bet joprojām kalpo par radošās darbības avotu.

Iepriekš izklāstītā Dziesmas intensionālā satura interpretācija, protams, nav vienīgā iespējamā un tai var arī nebūt nekāda sakara ar Dziesmas autoru sākotnējo iecerī. Ombuds pieļauj arī tādu iespēju, ka Dziesmas autori sākotnēji tekstam nav piešķīruši kādu dziļāku jēgu, vienīgi spēlējušies ar pretstatiem “alumīnija cūka – dzelzs vilks”, “piecpadsmī – trīsdesmit”, “trīsdesmit – sešdesmit” muzikālajai grupai “Labvēlīgais tips” raksturīgajā humora, ironiskajā un pat sarkastiskajā manierē, proti, Dziesmas dziļākā jēga ir tajā, ka tai nav nekādas jēgas. Tāpēc redakcionālā lēmuma pieņemšanā svarīgākais apsvērums ir par to, kā Dziesmas jēgu ir uztvērusi sabiedrība šo trīsdesmit gadu laikā, vai sabiedrībā pastāvošais konsenss par Dziesmas satura

intensionālo jēgu nav pretrunā ar medija saturu regulējošajām prasībām.

Neviens konsenss, protams, nav absolūts, galējs un neapstrīdams. Mainoties sociālajam kontekstam, ierastās interpretācijas var nomainīt citas – tas, kas līdz šim tika uztverts kā nevainīga jokošanās, var tikt uztverts burtiskā (tiešā) veidā kā mudinājums uz pretlikumīgām darbībām, kā par to liecina Iesniedzēja Sūdzība.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

vērš uzmanību:

[5] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds atzinumus sniedz normatīvo aktu definētajās kompetences robežās un izmantojot sabiedrisko mediju Redakcionālās vadlīnijas un Rīcības un ētikas kodeksu normas, kas attiecas uz profesionālo ētiku un tās ievērošanu redakcionālajos lēmumos un profesionālajās procedūrās, kas veiktas sabiedrisko mediju satura veidošanas procesā. Nedz normatīvie akti, nedz sabiedrisko mediju redakcionālās vadlīnijas un rīcības un ētikas kodekss nedod ombudam tiesības sniegt iesniegumā minēto apstākļu juridisko izvērtējumu.

Izvērtējot konstatēto, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds Edmunds Apsalons

atzīst:

[6] Ombuds neatzīst, ka redakcionālie lēmumi iekļaut dziesmu “Alumīnija cūka” LSM saturā būtu pretrunā SEPLP 3. panta trešajā daļā izteiktajam sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipam, kas nosaka, ka *Sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi savas programmas un pakalpojumus veido atbilstoši augstām ētikas un kvalitātes prasībām*, un VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs” Redakcionālajās vadlīnijās noteiktajai LSM misijai *strādāt sabiedrības interesēs, pēc augstākajiem profesionālajiem standartiem veidojot programmas un cita veida saturu*, jo redakcionālie lēmumi balstījās sabiedrībā pastāvošajā konsensā par dziesmas “Alumīnija cūka” satura intensionālo jēgu, kā vēstījumu par neveiksmīgu romantisko attiecību traumatisko pieredzi, un nevis kā mudinājumu veikt pretlikumīgas darbības ar nepilngadīgām personām.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas

līdzekļu ombuds

(paraksts)*

Edmunds Apsalons

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR

LAIKA ZĪMOGU